

Århus og Odense er disse tendenser tydelige. En nylig afdækning i Mårslet kirke ved Århus af et temmelig enestående fund har været medvirkende til en ny opfattelse af det senromanske maleri, som i farvestyrke og detaljerigdom åbenbart kunne måle sig med de samtidige bogillustrationer og emaljearbejder. I Sønder Broby kirke nær Odense er fundet et billede, som nærmest har størrelse som en side i et illumineret manuskript; her forestiller man sig en engelsk illuminator som ophavsmand. Andre steder viser motiverne tydelige forbindelser med det øvrige udland, for eksempel Tyskland. Nok en variation udgør det såkaldte arkitekturmaleri, en maleriske understregning af kirkerummets arkitektoniske opbygning, det ses for eksempel i Ribe domkirke.

Som i de tidligere udkomne bind i serien er en vis »anderledeshed« tilstræbt i opsætning og indhold. Efter en indledning, der giver et overblik over perioden, følger en mængde korte indlæg, der omhandler vidt forskellige synsvinkler, lige fra den mere traditionelle ikonografiske, over spændende afdæknings- og bevaringshistorier til mere komplicerede problemstillinger. Det overvældende gode billedmateriale og den tæthed til stoffet, som de små artikler giver, er en styrke ved fremstillingen; en hjælpeløs følelse af manglende overblik melder sig efter endt læsning – en følelse, som til en vis grad afhjælpes af kataloget bag i bogen. Spørgsmålet er, om det er tilstrækkeligt, når problemet ikke er at finde rundt i tre, men i syv bind.

Wivan Munk-Jørgensen

Lene Andreassen og Mette Bligaard:
Frederiksborg Slot. Kongeborg og Museum. (Poul Kristensens Forlag, 1987). 143 s., ill.

Med museumsinspektør Mette Bli-

gaards velskrevne og kompetente tekst gives for første gang et helhedsbillede af Frederiksborg Slots historie i 1800-tallet. Tilsvarende den tyske borgromantik i litteratur og billedkunst, og restaureringerne i korrespondance hertil, var det også med romantikkens frembrud i Danmark, at slottet igen blev attraktivt, ikke kun som kongebolig, men også som nationalt og malerisk monument, der kultisk forener natur og historie. Bligaard redegør for dette skift i slottets status og den nystrukturering af samlingerne, der fulgte, men tyngdepunktet i fremstillingen er naturligt nok Frederiksborg Slots genopbygning efter den store brand i 1859 ved arkitekten Ferdinand Meldahl, debatten herom samt oprettelsen af museet som »folkeopdragende« institution.

Efter den indledende tekst følger 38 helsides farveillustrationer, tegninger i pen og vandfarve af Lene Andreassen, der hver har en billedtekst på dansk og engelsk. Det er her primært de Meldahl'ske interiører i nyrenæssance, som motiverne er hentet fra.

Lars Dybdahl

Grith Lerche: *Bøndergårde i Danmark 1789-90. Byggeskik på Landboreformernes tid.* (Landbohøiologisk Selskab, 1987). 269 s., 91 ill.

Titlen tydeliggør det ikke, men bogen er en kildeudgivelse. Materialet, der herved bliver tilgængeligt på tryk er indberetningerne 1789-90 fra amtmændene til centraladministrationen »om de i Danmark brugelige bygningsmåder for bøndergårde«. Kilden er en af de mest centrale til klarlæggelsen af bygningstypens forskellige regionale udformninger, men den er hidtil kun blevet benyttet sporadisk, formodentlig primært p.g.a. vanskelighederne ved dens dechifring.